

prof. dr hab. Andrzej Gąsiorowski

Instytut Politologii

Uniwersytet Gdański

Tadeusz Dmochowski urodził się w Gdańsku 9 września 1962 r. w rodzinie Alicji i Lecha Dmochowskich. Matka była lekarzem, a ojciec kapitanem żeglugi wielkiej. Szkołę Podstawową nr 73 w Gdańsku-Brzeźnie ukończył w 1977 r. Następnie uczył się w II Liceum Ogólnokształcącym w Gdańsku-Wrzeszczu. W 1981 r. zdał maturę i podjął studia na Wydziale Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego, na specjalności archiwalnej. Napisał pracę magisterską pt. *Broń defensywna u Homera w świetle archeologii*, którą obronił na ocenę bardzo dobrą i 8 września 1988 r. uzyskał tytuł magistra historii. Po ukończeniu studiów w latach 1988–1989 odbył przeszkolenie wojskowe w Szkole Podchorążych Rezerwy, a następnie praktykę, jako zastępca dowódcy plutonu w kompanii moździerzy 82 mm w 7. Łużyckiej Brygadzie Obrony Wybrzeża w Gdańsku. Później od 25 września 1989 r. do 31 sierpnia 1996 r. pracował jako nauczyciel historii i wiedzy o społeczeństwie w Zespole Szkół Medycznych nr 1 w Gdańsku. W tym czasie ukończył uzupełniające studia pedagogiczne dla nauczycieli z wyższym wykształceniem. Od 1 października 1996 r. zatrudniony został na Uniwersytecie Gdańskim. Najpierw jako asystent w Katedrze Nauki o Cywilizacji na Wydziale Nauk Społecznych. Na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Gdańskiego obronił pracę doktorską pt. *Wielkie mocarstwa w walce o kontrolę polityczną nad dorzeczem Amuru*, której promotorem był prof. dr hab. Andrzej Piskozub i 19 marca 1998 r. uzyskał stopień naukowy doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. W dniu 1 maja 1998 r. został adiunktem w Instytucie Politologii UG. Rozwijał się naukowo i w dniu 6 grudnia 2010 r. na podstawie pracy pt. *Radziecko-chińskie stosunki polityczne po śmierci Mao Zedonga* uzyskał na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

stopień doktora habilitowanego nauk humanistycznych w zakresie nauk o polityce. Recenzentami pracy habilitacyjnej byli: prof. dr hab. Roman Bäcker i prof. dr hab. Edward Halizak. W związku z tym w dniu 1 kwietnia 2011 r. został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Gdańskiego.

Na Uniwersytecie Gdańskim był nie tylko nauczycielem akademickim. Pełnił także różne funkcje. Był jednym z współtwórców Instytutu Politologii Uniwersytetu Gdańskiego. W latach 2002–2012 był zastępcą dyrektora Instytutu Politologii UG ds. dydaktycznych. W 2011 r. został kierownikiem Zakładu Krajów Azji i Afryki w Instytucie Politologii UG, w 2013 r. przekształconego w Zakład Studiów Pozaeuropejskich, a w 2016 r. w Zakład Stosunków Międzynarodowych. W latach 2012–2016 był dyrektorem Instytutu Politologii UG. Rozwijał organizacyjnie ten instytut, bowiem za jego kadencji utworzono w nim dwa dodatkowe kierunki: bezpieczeństwo narodowe (I i II stopnia) oraz dyplomację (I stopnia). Poza tym wszczęto wówczas ważne prace nad uzyskaniem przez instytut uprawnień do nadawania stopnia doktora habilitowanego w zakresie nauk o polityce. Przykładał też dużą wagę do rozwoju naukowego pracowników instytutu. W okresie jego kadencji kadra naukowa powiększyła się o 10 profesorów, w tym 3 profesorów tytularnych i 8 doktorów habilitowanych.

Od 2016 r. do śmierci pełnił funkcję dziekana Wydziału Nauk Społecznych UG, który za jego kadencji stał się największym wydziałem tego uniwersytetu, bowiem w jego składzie poza dotychczasowymi czterema instytutami: Instytutem Pedagogiki, Instytutem Politologii, Instytutem Psychologii oraz Instytutem Filozofii, Socjologii i Dziennikarstwa, znalazł się także Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej. Był członkiem Rady Dyscypliny Nauki o Polityce i Administracji w Instytucie Politologii UG.

Udzielał się też zawodowo poza Uniwersytetem Gdańskim, pracował bowiem jako wykładowca akademicki w kilku innych uczelniach pomorskich. Był adiunktem na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa w Gdańskiej Wyższej Szkole Humanistycznej w Gdańsku oraz na Wydziale Administracji i Nauk o Polityce w Ateum Szkole Wyższej w Gdańsku. Pracował też w Powiślańskiej Szkole Wyższej w Kwidzynie i Wyższej Szkole Komunikacji Społecznej w Gdyni.

Był znakomitym dydaktykiem, niezwykle cenionym i lubianym przez studentów nie tylko za wiedzę, ale także za swoją ogromną życzliwość dla innych.

Był człowiekiem niezwykle aktywnym. Został członkiem Komitetu Nauk Politycznych w I Wydziale Nauk Humanistycznych i Społecznych Polskiej Akademii Nauk. Był też członkiem centralnych władz Polskiego Towarzystwa Nauk Politycznych jako wiceprzewodniczący Komisji Rewizyjnej. Był członkiem International

Political Science Association (IPSA). Na Uniwersytecie Gdańskim był członkiem utworzonego w 2007 r. Centrum Azji Wschodniej. Pełnił ważne funkcje w Instytucie Bałtyckim w Gdańsku. Najpierw od 2017 r. jako wiceprzewodniczący, od 2020 r. jako przewodniczący Rady Naukowej tego instytutu. Pełnił też funkcję redaktora naczelnego czasopisma naukowego „Gdańskie Studia Międzynarodowe” oraz był członkiem Rady Naukowej „European Journal of Transformation” i członkiem komitetu redakcyjnego w czasopismach naukowych: „Studia Orientalne”, „Cywilizacja i Polityka” i „Gdańskich Studiach Azji Wschodniej”. Był też członkiem Rady Naukowej tink-thanku Europe Our House w Tbilisi.

Dbał też o rozwój młodej kadry naukowej. Był promotorem pracy doktorskiej Piotra Juniszewskiego pt. *Polityka państwa polskiego wobec mniejszości narodowych i etnicznych a współczesne standardy europejskie*, obronionej w 2018 r. w Instytucie Politologii Uniwersytetu Gdańskiego oraz promotorem pracy doktorskiej Kornela Bielawskiego pt. *Przemoc w działaniach politycznych w Indonezji*, obronionej w 2020 r. w Instytucie Politologii Uniwersytetu Gdańskiego. Był też recenzentem pięciu prac doktorskich oraz recenzentem w jednym postępowaniu habilitacyjnym.

Miał duży dorobek naukowy. Był autorem ponad 90 prac naukowych, wśród których na wyróżnienie zasługuje kilka monografii: *„Decyzja Trockiego” o zerwaniu bolszewicko-niemieckich rokowań pokojowych w Brześciu Litewskim w lutym 1918 r.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2009; *Radziecko-chińskie stosunki polityczne po śmierci Mao Zedonga*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2010; *Mandżuria i Przyamurze w okresie zmięchu dawnych potęg*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2000; *Rosyjsko-chińskie stosunki polityczne XVII–XIX w.*, Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego, Gdańsk 2001; *Interwencja mocarstw na Syberii i Dalekim Wschodzie (1918–1922)*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 1999 oraz napisanej wspólnie z J. Marszałek-Kawa książki pt. *Rozważania o kierunkach współczesnej polityki Chin*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2018. Poza tym opublikował wiele rozdziałów w pracach zbiorowych oraz artykułów w politologicznych czasopismach naukowych.

Podkreślić należy, że nie ograniczał swoich badań do jakiejś wąskiej specjalizacji. Interesował się bowiem niezwykle dużym wachlarzem problemów, co nie zawsze charakteryzuje badaczy. Ukazało się bowiem drukiem wiele jego recenzji monografii i prac zbiorowych, poświęconych tak odległym od siebie zagadnieniom, jak np.: wywiadowi wojskowemu Izraela, japońskiej broni pancerniej, testamentowi barona Ungera, biografii Otto Kretschmera, krążownikowi „Admiral Scheer”, wojnie domowej w Rosji w latach 1917–1922, walkom nad rzeką Chałgin-goł

w 1939 r., czy walkom nad Zatoką Gdańską w 1945 r. Świadczyło to nie tylko o wszechstronności jego zainteresowań, ale także o doskonałym warsztacie naukowym historyka i politologa.

Uczestniczył jako referent w wielu międzynarodowych konferencjach naukowych zorganizowanych zarówno w Polsce, jak i w Federacji Rosyjskiej (Moskwa 3.02.2005; Moskwa 30.03.2006; Kazań 22.11.2005) oraz Ukrainie (Kijów 18.11.2004; Ałusztza 12–18.09.2005; Odessa 23.06.2006), jak i ogólnopolskich, organizowanych w różnych ośrodkach akademickich w Polsce.

Jego najważniejsze zainteresowania badawcze koncentrowały się na szeroko rozumianej problematyce cywilizacyjnej oraz stosunkach międzynarodowych, ze szczególnym uwzględnieniem polityki Rosji, od Rosji carskiej, poprzez Rosję Sowiecką i Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich aż po Federację Rosyjską. Publikował w wielu czasopismach naukowych, m.in. różne prace, dotyczące kultury politycznej w Rosji, w tym szczególnie jej tradycji autorytarnej. Przede wszystkim interesowały go stosunki rosyjsko-chińskie i kierunki współczesnej polityki Chin oraz szerzej stosunki w Azji. W kręgu jego zainteresowań badawczych znajdowały się także kwestie dotyczące sytuacji Kościoła katolickiego w czasie rewolucji francuskiej, czy prawosławia i katolicyzmu na Ukrainie w latach 1989–2014.

Kilkakrotnie za wzorową pracę otrzymał nagrodę indywidualną pierwszego i drugiego stopnia Rektora UG. W 2003 r. odznaczony został Medalem Edukacji Narodowej, w 2008 r. Medalem za Długoletnią Służbę, a w 2013 r. Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę. W 2018 r. otrzymał Medal 25-lecia Wydziału Politologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Postanowieniem Prezydenta RP Andrzeja Dudy z dnia 7 maja 2020 r. odznaczony został Srebrnym Krzyżem Zasługi.

Choroba dotknęła go, kiedy pochłonięty był nowymi wyzwaniem, stojącymi przed Wydziałem Nauk Społecznych UG. Nawet najbliżsi współpracownicy nie wiedzieli o tym jak ciężki był stan jego zdrowia, bowiem do samego końca wypełniał swoje obowiązki dziekana. Zmarł w nocy z 16 na 17 marca 2022 r. w Gdańsku i pochowany został na Cmentarzu Garnizonowym w Gdańsku przy ul. Generała Henryka Dąbrowskiego. W pogrzebie poza rodziną uczestniczyło liczne grono pracowników naukowych i studentów. Społeczność uniwersytecka w Gdańsku poniosła ogromną stratę.